

sud "certiorari" nije prihvatio. Medjutim precedenti nižih sudova ne postaju precedenti Vrhovnog suda kad Vrhovni sud otkloni certiorari, nego tek onda ako slučaj sam Vrhovni sud raspravi nakon podnesenog certioraria. U našem slučaju je Vrhovni sud iznio i to da se rješidbe apelacionih sudova (ima ih 11) medju sobom donekle razlikuju, pa je to bio razlog više da Vrhovni sud zauzme stajalište. Iz jedne bilješke u presudi vidi se da nije namjera Vrhovnog suda bila da time dira u stajališta judikature u pogledu ugovorne nadležnosti kod onih sporova kod kojih treba primijeniti COGSA 1936. Možda je najvažnije za novu tendenciju ono što je Burger C.J. rekao, a naime da se SAD ne mogu u sebe zatvoriti i da treba voditi računa o tome da historijski razlozi za to više ne postoje, jer se više ne posluje na lokalnom nego na svjetskom tržištu. Pretpostavka da strani sudovi ne djeluju jednako, dobro je, kako on kaže, "provincial attitude". Mislimo da će biti potrebno implikacije ove presude, možda i na području ugovora o iskorištavanju brodova, podvrći obimnijoj analizi i u nas.

E.P.

OKRUŽNI SUD SJEDINJENIH
AMERIČKIH DRŽAVA

(Južno okružje New York)

Presuda od 31.VII 1969.

Fabri Co. Inc. c/a Universal
Shipping Corporation; John W.
McGrath Corporation (Third party)

Prijevoz stvari morem - Oštećenje tereta nakon iskrcaja - Brodarova odgovornost za brigu o teretu za vrijeme prijevoza i sve do isporuke - Slagački posao - Slagačeva dužnost sastoji se samo u obavljanju onih radnji koje su navedene u ugovoru s naručiteljem slagačkog posla - Slagač nije dužan uskladištiti nezaštićeni teret u zatvorene prostorije ako nije za to dobio nalog od naručitelja i primio višu naknadu za takove usluge

Tužitelj Fabri Co. Inc. je primalac i vlasnik oštećenog tereta 45 koleta električno-varenih čeličnih cijevi, a tuženi je pomorski vozar Universal Shipping Corporation koji je izvršio pomorski prijevoz, a koji je od svoje strane podigao tužbu protiv slagača John W. McGrath Co. ukoliko vlasnik tereta uspije sa svojim zahtjevom.

Tužitelj je predao na prijevoz od Antwerpena do New Yorka 45 svežanja električno-varenih čeličnih cijevi brodom

"Shiraz" tuženoga. Svežnjevi cijevi nisu se nalazili ni u kakvoj ambalaži jedino su im krajevi bili pokriveni jutom. Cijevi su bile premazane izvana slojem ulja protiv rdje. Tuženi brodar je nakon ukrcaja izdao teretnicu u kojoj je bilo rečeno da je teret ukrčan u dobrom stanju (the goods had been shipped in apparent good order and condition). Cijevi su bile iskrčane s broda u New Yorku 24.VI 1964. Tuženi su unajmili slagačko poduzeće McGrath da im iskrca i uskladišti teret dok ga ne isporuče primaocu. Slagačko poduzeće je imalo otvorena i zatvorena skladišta. Budući da slagači nisu dobili od brodara nikakove upute u pogledu uskladištenja, oni su čelične cijevi ostavili na otvorenom prostoru bez ikakvog zaklona. U međuvremenu je brod zbog mjera dezinfekcije kasnio s isporukom raznih tereta njihovim primaocima, pa je tako i teret cijevi čekao gotovo mjesec dana i konačno bio 21.VII 1964. isporučen primaocu. Zbog tolikog zakašnjenja u isporuci, a budući da su u međuvremenu neprestano padale jake kiše koje su isprale zaštitni sloj ulja s cijevi, sav teret je duboko korodirao. Kako su cijevi nagrižene dubokom rdjom bile potpuno nepodesne za svoju prvotnu namjenu (izrada namještaja), to ih je primalac bio prisiljen prodati kao staro željezo za ciglih 400 USA dolara. Vrijednost cijevi (cijena, vozarina i carina) iznosila je u New Yorku 11.290.- USA dolara, pa je vlasnik ustao tužbom za naknadu štete od brodara u iznosu od 10.890.- USA dolara s kamatama od 6 posto.

Sud je u potpunosti udovoljio tužbenom zahtjevu i presudio da brodar plati cjelokupnu štetu, a odbio je brodarove zahtjeve od slagača iz slijedećih razloga:

Tužitelj je u potpunosti uspio dokazati da je teret predao u dobrom stanju, a da ga je primio u sasvim nepotrebljivom. U samoj teretnici bilo je navedeno dobro stanje tereta, a prilikom preuzimanja tereta pronadjeno je u sredini svežnjeva još neoštećenih komada čeličnih cijevi koje su bile premazane uljem, pa ih kiša nije mogla isprati. Zbog toga je sud zaključio da je tuženi brodar nemarno postupao s teretom nakon iskrcaja, a prije isporuke. Sud je utvrdio da je dužnost tuženoga kao vozara bila da spriječi štetu na povjerenom mu teretu za vrijeme prijevoza pa sve do isporuke. Izlaganje nezaštićenog tereta atmosferskim utjecajima i kiši gotovo mjesec dana predstavlja kršenje te dužnosti. Sud je stao na stajalište da se brodarova dužnost o brizi za teret u konkretnim uvjetima nije mogla delegirati niti prenijeti na drugu osobu. Zbog toga nije opravdan zahtjev za naknadu štete od slagača McGratha. Odnos između brodara i slagača bio je ugovoran. U tome ugovoru brodar nije dao nikakove posebne upute slagaču u vezi s uskladištenjem tereta. Da je brodar želio uskladištiti teret u

zatvorene prostorije, morao je to u ugovoru sa slagačem izričito navesti, a slagač bi mu tada za takove usluge obračunao i znatno veću cijenu. Slagač prema mišljenju suda nije bio obavezan zaštititi povjereni mu teret. Da je brodar želio zatvoreno skladište, morao je to i ugovoriti i platiti. Iz tih razloga sud odbija svaki zahtjev od slagača, a osudjuje samo brodara da naknadi cjelokupnu štetu vlasniku tereta.

(LLR 1970, str.201)

V.F.

Bilješka.- Vidi na str. 71. ove publikacije, pod naslovom "Prilozi raspravi o odgovornosti slagača (stivadora)".

KANADSKI VRHOVNI SUD

Presuda od 11.III 1970.

Canadian General Electric
Company Ltd. c/a The "Lake
Bosomtwe" and Pickford &
Black Ltd.

Prijevoz stvari morem - Oštećenje teškog tereta zbog pomicanja - Slagačeva odgovornost za štetu nastalu nemarnim slaganjem tereta - Ukoliko se ne može utvrditi točan uzrok pomicanja teškog tereta tokom plovidbe, smatra se da je do njega došlo slagačevim nemarnim slaganjem - Iako je slagačko poduzeće "potpuni stranac" u prijevoznom ugovoru koji se ne može pozvati na ograničenje odgovornosti prema teretnici, ipak ono odgovara za sve štetne posljedice koje se dese na složenom teretu zbog propuštanja osiguranja

Tužitelji su vlasnici tereta električnih strojeva, a tuženi su brodarovi slagači koji su ukrcali teški teret na brod "Lake Bosomtwe" u američkoj luci Halifaks.

Nakon ukrcaja teškog tereta električnih strojeva brod je isplovio na putu prema Ghani, ali se vratio u polaznu luku nakon 48 sati, jer se teret pomaknuo u brodskom skladištu i pri tome oštetio. Tužitelji su prvotno tužili i brodara, no s njim je sklopljena nagodba tako da je ostala samo tužba prema slagačkom poduzeću zbog naknade štete prouzročene nemarnim slaganjem tereta na brod.

Prvostepeni sud je udovoljio tužbenom zahtjevu. Drugostepeni sud je odbio tužbeni zahtjev. Konačno je Kanadski